Núm.5 // València // Maig 2015

araomaivlc.wordpress.com // e-mail: araomaivlc@gmail.com

ARA O MAI

contra tota explotació, contra tota autoritat!

----------- *La força d'allò comú* -----------

PERDENT VALÈNCIA?

Introducció

Aquest text naix de la necessitat compartida i del diàleg arran dels debats oberts amb el títol Perdent València?, organitzats pel col•lectiu Atzur, amb alguns dels col•lectius que formen part dels moviments socials de la ciutat de València,fets per intentar analitzar què ha passat en aquests últims anys. És a dir, analitzar què ha passat des de l'esclat de la crisi i les primeres grans mobilitzacions a les places, fins a l'actual estancament pel que fa a la lluita al carrer i al creixent entusiasme d'alguns sectors i persones que han estat participant en aquestes lluites, per les opcions electoralistes i institucionals. En definitiva, saber d'on venim, on estem i on volem anar.

Plantejar-nos el nostre paper en aquesta nova situació per a no quedar-nos aïllades —si és que no ho estem ja— ha de ser clau per enfortir els moviments socials de la nostra ciutat, la lluita als carrers i potenciar nous projectes trencadors que siguen exemples de les nostres demandes i formes de funcionament. Però no som els únics que ens estem pegant cabotadesi estem intentant buscar respostes i línies d'acció futures. És clar, doncs, que bevem d'altres propostes com Equilibrismos des de Madrid, un blog a Diagonal Periódico on es publicaran textos sobre aquesta mateixa preocupació i que recomanem rotundament.

Volem avançar que amb aquest text no intentem donar respostes, ja que partim de l'autonomia de cada col•lectiu i individu, simplement intentem plasmar reflexions i línies de treball futur pel que fa a la nova situació que se'ns presenta. Però, això sí, creiem que no potser una opció el fet de no plantejar-nos el que està passant al nostre voltant, ja que suposaria directament l'aïllament de les nostres idees, les nostres formes de funcionament, les nostres crítiques i, per tant, la tornada al tancament i al gueto.

Si en algun moment hem pogut trencar aquestes barreres ha sigut durant els últims anys, on hem pogut gaudir d'experiències de lluita i moments tan significatius com La Primavera Valenciana, la lluita de la Interuniversitària, Ca la Vaga, l'atur de desnonaments, la manifestació de Juntes Sense Por, el Bloc Unitari Anticapitalista (BUA) com a experiència de coordinació anticapitalista, etc.Amb totes les seues crítiques i aspectes a millorar, aquestes són experiències de què hem aprés i que ens fan cada dia més fortes.

València. Un breu resum d'aquests últims anys Del foc a l'immobilisme

Per arribar a entendre on estem haurem de mirar cap enrere. El nostre passat marcarà també el nostre futur i saber mirar enrere ens ajudarà a marcar els nostre camí. Per tant, si posem la mirada en el passat de la ciutat de València i l'Estat Espanyol en general, podrem veure com després de l'època d'agitació de la fi del franquisme i la transició a la "democràcia", només va quedar una letargia i una pau social quasi imposada. Van convèncer els nostres pares que aquell nou sistema polític era el millora què es podia aspirar i que era el menys dolent, amb el que menys patirien. A més, ja immerses dinsun capitalisme cada dia més enfortit, els nostres pares es van deixar portar per la "Espanya va bien" del moment i del treball flexibilitzat. La idea que tu també podies ser ric i que en l'obra guanyaves 3.000 euros al mes va ennuvolar la vista de les classes populars. Mentrestant, els polítics es van dedicar a guanyar-nos el terreny dels drets socials i els sindicats amb més poder van fer el joc al sistema.

Sols xicotets grups polítics com l'esquerra independentista, els autònoms i anarquistes, les mobilitzacions antiglobalització i en contra de la destrucció dels nostres barris —com la Punta o el Cabanyal— suposaven de veritat alguna mena d'atac al sistema actual. Però la realitat és que sempre ho feien des de la marginalitat i l'aïllament més dur, i en aquesta època els discursos moltes vegades no eixien de l'ambient per on aquests grups tenien presència.

El 15M i l'ocupació de les places, les vagues generals, la mala llet i les ganes de canvi per part d'una gran massa de gent va descol•locar-nos i vam tindre que posar-nos les piles perquè vam deixar d'estar aïllats per no ser els únics que es mobilitzaven o que volien canviar les coses. A València, el 15M va suposar una injecció de joves —i no tan joves— que van començar a mobilitzar-se arreu dels seus barris i, tot i que les assemblees de barri van fracassar, molts són els col•lectius que s'han format, així com ateneus i centres socials que s'han obert. És innegable que el salt quantitatiu el vam pegar, ara bé, el qualitatiu hauríem de seguir treballant-nos-el.

Però no només això, la Primavera Valenciana també va portar a les universitats no només joves amb experiència assembleària i de lluita, sinótambé gent amb ganes de continuar treballant que, junt a altres estudiants més majors, ens donarien lliçons de conflictivitat als carrers com les de les últimes vagues d'estudiants. Una altra experiència a destacar seria Ca la Vaga que,amb tot, va complir el seu objectiu principal: preparar la coordinació per a la vaga general del 14 de novembre, una de les més combatives als carrers de València ciutat, la qual es va saldar amb quasi una trentena de detencions, on tots els cassos han estat finalment arxivats.

A més, la solidaritat ha sigut una de les peces principals de les lluites de base i manifestacions multitudinàries com les de solidaritat amb els miners d'Astúries o amb el barri de Gamonal—de la qual encara hi ha 4 persones esperant judici. La solidaritat amb la gent que no ha sigut desnonada però que cada dia segueix en risc de perdre les seues cases per culpa dels bancs i les lleis, que estan per protegir els seus interessos i mai per protegir-nos als de baix. O la manifestació de Juntes Sense Por,on el treball i la coordinació de quasi tots els col•lectius i assemblees de base que van voler participar van dur endavant va ser una mostra de la fortalesa que podem arribar a tindre. Durant aquesta manifestació no es van demanar permisos i es van fer nombroses accions al llarg del recorregut denunciant i demanant la retirada de la nova llei de seguretat ciutadana—quasi franquista— que ens acaben d'imposar.

És, per tant, més que visible com aquests últims anys les mobilitzacions i les accions de solidaritat han sigut molt creixents. D'igual forma, el treball coordinat i la comunicació entre els diferents col•lectius i moviments de base de València han millorat. Però encara són moltes les coses que haurem d'aprendre i millorar del teixit viu i horitzontal, perquè a la nostra ciutat vivim experiències com les de Can Vies o les del barri de Gamonal. No ens podem quedar només amb tot allò negatiu, també hem de saber valorar aquelles coses positives que ens han fet avançar per esbrinar amb claredat quins són els camins que ens volem seguir marcant.

Però de sobte, la desmobilització

El 19 de febrer de 2014 a la ciutat de València. Milers de persones recorren el centre, el cor financer i les principals institucions de la capital mentre criden contra la llei Mordassa, la reforma del Codi Penal i la llei d'avortament. És una manifestació històrica no només pel nombre d'assistents i pel tarannàanticapitalista, sinó per la feina conjunta de molts col•lectius de base que van engegar una campanya que desafiava la por i la repressió desplegada des de l'Estat.

L'11 de juliol del mateix any el Consell de Ministres aprova el projecte de llei de seguretat ciutadana (llei Mordassa). Se senten algunes veus crítiques i s'escriuen articles de denúncia al respecte, però res comparat a la reacció de novembre passat quan es va presentar l'avantprojecte. La resposta al carrer és mínima, per no dir inexistent. Per contra, als principals mitjans de comunicació del poder apareixen polítics de tot tipus fent les seues valoracions i deixant caure reflexions que més endavant conformaran les seues promeses electorals.

Aquest és només un dels nombrosos exemples que, al nostre parer, mostra la davallada significativa que ha patit el nivell de conflictivitat al carrer en els darrers mesos. Quan parlem de conflictivitat al carrer volem anar més enllà de manifestacions o protestes, ens referim també a conflictes de qualsevol tipus que transcendeixen l'àmbit més proper i topen amb els límits del sistema. Perquè òbviament els problemes hi són i inclús es van agreujant (atur, precarietat, repressió, explotació...) però el que últimament ha mancat ha sigut la nostra resposta als seus atacs.

No obstant, què ha passat perquè la situació haja canviat tan radicalment? En part, després d'uns anys intensos i amb molts casos d'assetjament policial, repressió, multes, denúncies, detencions i fins i tot empresonaments, potser que això ens haja col•lapsat. Però no només això, també cal assenyalar que algunes iniciatives electoralistes han canalitzat eixes ganes de canvi, de ràbia, de lluita i de conflictivitat cap a propostes de caire institucionalista com Podemos o Guanyem, els quals ens volen fer creure que canviaran el sistema actual des de dins, i que arribaran al poder —si és que això ocorre—, on podran canviar les normes del joc.

Institucionalisme i eleccions

Les eleccions europees van deixar ben clar que la tendència de la població és a la deslegitimació total de les institucions que ens governen. Una altíssima abstenció acompanyada de la caiguda del bipartidisme van ser la notícia del dia (sobretot la segona, ja que l'abstenció s'intenta ignorar de manera sistemàtica). Pel que es preveu, de cara a les pròximes eleccions la dinàmica serà la mateixa, agafaran força les noves opcions polítiques com Podemos.

Però de Podemos ja s'ha parlat massa, i les anàlisis que s'han fet no mostrencap dubte: són una candidatura que ha aconseguit trastocar el mapa polític de l'actualitat i és molt probable que a les eleccions municipals, autonòmiques i generals passe el mateix. Ara, amb Ciutadans i Podemos, sembla que els mitjans volen arribar a convertir-los en els nous partits del bipartidisme. Però el que a nosaltres ens preocupa és la importància que poden aplegar a tindre en l'àrea metropolitana de València i en la nostra acció col•lectiva i llibertària.

No es pot negar que les candidatures polítiques d'esquerres pegaran una pujada important. Però, no sols això. Les darreres enquestes ens mostren com Ciutadans cada volta està més fort. En part, és possible que Podemos haja centrat el discurs en qüestions com el bipartidisme, o els seus odis contra una abstracta i indefinida "casta" així com en el fet de basar la seua estratègia en el colp mediàtic que ha permès la recuperació per part de la dreta d'aquest tipus de dialèctica. Necessàriament, l'aparició d'una opció per la dreta amb el mateix discurs pot provocar que la formació de Pablo Iglesias intente posicionar-se de nou a l'esquerra, però això, evidentment, els restaria vots.

Segons l'últim baròmetre de Metroscopia, el PP a València es desploma i sols podria formar govern una coalició d'esquerres que agrupe tot el seguit de formacions que es reivindiquen com la veu dels moviments socials a les institucions.

Independentment dels problemes interns que puguen existir entre les mateixes candidatures i en els seus apropaments, el que ací ens interessa és saber on queda l'acció dels moviments socials i inevitablement l'acció dels col•lectius llibertaris en un context d'institucionalització generalitzada. Quines són les tensions que es generaran? On estaran els nous camps de disputa? Ens servirà tot açò per tal de donar un salt qualitatiu? Tot aquest seguit de preguntes són les que ens hem d'anar fent i, sobretot, anar trobant respostes des de la praxis diària i continuada.

Política en majúscules i política en minúscules?

Des de l'explosió de les protestes estatals, conegudes com a 15M, i la materialització d'aquest en protestes més concretes com van ser l'estructuració de diferents lluites veïnals, així com les PAH, les protestes dels miners, Rodea el Congreso, Aturem el Parlament, etc. Veiem una sèrie de pressions per part dels mitjans de comunicació i de diferents corrents lligades a la política de sempre, que les protestes es quedaven curtes i que la vertadera política es donava a ajuntaments, generalitats i congrés dels diputats.

Aquesta idea ha anant quallant en diferents sectors. A grans trets, hem pogut distingir dos sectors concrets, per una banda el majoritari:compost per una gran massa, en molts casos acrítica, que accepta des de fa quatre anys el xantatge dels massmedia en absolutament quasi tot i que, a més, deixa que els tempos es marquen des de fora. Aquest sector acceptaria l'autogestió, l'autonomia i l'horitzontalitat però sempre des d'una perspectiva organitzativa de la lluita però no com a alternativa real.

Per altra banda, trobem un corrent minoritari però amb gran capacitat d'influència, ja que sap controlar perfectament els mitjans de comunicació, la presència a les xarxes socials i la posada en escena. Són persones que vénen de l'àmbit de la política de tota la vida, de l'esquerra institucional que ha estat intentat una renovació d'aquesta des de fa vora una dècada.

A poc a poc s'ha anat instaurant la idea que existeix una mena de política en majúscules i una mena de política en minúscules. La política en minúscules seria aquesta composta per un conjunt de protestes, accions i organitzacions que treballen a nivell de base, però que ens serveixen per agafar forces, posar límits als governs i generar consciència entre els seus iguals. Però sempre roman la dèria que cal donar el pas a la política en majúscules.

Per a les posicions anticapitalistes aquesta idea queda descartada des dels principi.Acostumats a fer política de base, a no entendre una separació entre vida i política ia notar com les estructures estatals

no ens representen, som sabedors que cal seguir fent l'esforç d'entendre per quèaquesta idea sedueix gran part de la població. Pel que sembla, la gent no creu en els polítics o en els partits polítics (o més bé en la gestió que fan aquests), sinó en la "democràcia". La gent pot no votar o votar als partits de sempre des de la desafecció, però està esperant una força que canalitze tot això. Aquesta idea la van entendre a la perfecció aquells que comencen a marcar els tempos per als moviments socials. Una gran posada en escena, un treball constant de "guerrilla de comunicació", una forta influència entre sectors amb gran pes a la capital del regne d'Espanya (JuventudSinFuturo, certes PAH, etc.) i la capacitat per estar en el moment idoni sempre ha sigut la manera més senzilla perquè un grup molt concret de persones tinguen una enorme influència sobre tots els moviments socials de l'Estat Espanyol.

Se cedeix, d'aquesta manera, al xantatge del sistema. Si vols ser escoltat necessites presentar-te a unes eleccions, la institucionalització és l'únic camí que es reserva el paper del carrer com a forma de pressió i/o control de l'administració.

Si el 15M va ser la tornada a la legitimació del carrer o de la reapropiació d'aquest per a fer política, tres anys després es torna a la institucionalització. És possible que la lluita al carrer siga més costosa, el que ha fet que molta gent es desespere per la evident pèrdua de forces cada volta que llancem una ofensiva (ja que amb el pas del temps tenim més gent en presó i sobretot després de les lluites de Gamonal, 22M o Can Vies). Això ha provocat que es torna a veure el vot i la formació de candidatures populars com a opció (entre altres qüestions). Però és important assenyalar una cosa: mobilitzar el vot no és el mateix que mobilitzar la població i el perill de la deriva institucional per la qual molts aposten per centrar les poques forces de què disposem els moviments socials en canalitzar vots. És fer-li el joc brut a les institucions, legitimar-les i institucionalitzar les lluites socials.

Conclusions

La sensació que tenim és que, ara per ara, per al context històric que patim, no estem vivint els canvis que podríem esperar. Amb el capitalisme i l'Estat mostrant la seua vertadera i crua cara, esperàvem trobar més respostes el carrer. Pensàvem que n'hi haurien més espais de resistència, més moviments autònoms així com més projectes autogestionats. Ens semblava, com a molta altra gent, que l'actual conjuntura econòmica podria ajudar a l'hora d'obrir noves escletxes en el sistema i poder aprofundir sobre les ja existents. Però, encara que açò s'estiga donant en major o menor mesura (en funció d'amb qui parles), el que no podem negar és que no s'està donant com ben bé voldríem. Però, per què? En els paràgrafs anteriors hem intentat esbrinar alguns dels factors determinants que hem patit al nostre territoridurant aquest procés desmobilitzador, com ara el procés electoralista o la repressió generalitzada.

Ara bé, també podem apuntar a la falta de propostes concretes i sòlides que incidisquen de manera directa en les necessitats de la gent, que a poc a poc vagen plantejant alternatives a l'Estat i al capitalisme i, en definitiva, vagen conformant moviments antagonistes que puguen fer trontollar el sistema a llarg ternimi. Tanmateix, de segur que hi ha moltes més raons que se'ns escapen per explicar on estem i d'on venim. Aleshores què fem?

Des de el nostre punt de vista, la declaració d'intencions és clara: el panorama en què haguérem desitjat trobar-nos en aquest moment és el que hem de construir per al nostre present i futur, i no podem romandre esperant que eixos anhels es complisquen per generació espontània per molt que la situació social puga fer de catalitzador.

Si aquests són els nostres objectius més generals, ens els haurem de treballar de valent per tal d'anar assolint-los a poc a poc amb la seguretat que altres de nous hi vindran. La paciència i la intel•ligència són dos ingredients que no poden faltar en la lluita social. Perquè els processos col•lectius horitzontals tenen eixes característiques i haurem de tindre diversitat d'estratègies adequades per a cada moment i, a més a més, coherents amb les nostres idees, tot i que la ideologia en cap cas ha de ser un impediment, sinó més bé un trampolí. Pensem que és moment d'establir com més llaços millor entre les explotades, és clar que no ens val qualsevol cosa a qualsevol preu, però hem de ser conscients que treballant colze a colze amb les nostres veïnes i companyes tenim molt a guanyar i poc a perdre, ja que no hi ha massa alternatives que no passen per ací.

No obstant això, també hi trobarem moltes dificultats, tant internes com externes, com hem assenyalat en les pàgines anteriors, algunes de tal magnitud que, per fer-los front de manera efectiva caldrà recolzar-nos mútuament en sectors cada volta més grans i heterogenis. Així ho demostren moltes iniciatives que van des dels nostres barris i pobles fins a l'altre cantó del món. Perquè tot i les nombroses decepcions, hi ha hagut moltes més victòries del que creiem. La valoració que fem és que durant els darrers anys hi ha hagut una evolució positiva per part dels moviments socials anticapitalistes a l'hora de fer front a les diferents lluites. Tant el nivell de coordinació com l'àmbit d'influència s'han ampliat de manera considerable. Els discursos es van radicalitzant cada volta més i les accions són més precises. És en aquest punt on la memòria històrica i les experiències acumulades més recentment ens han de dotar de ferramentes sòlides a l'hora d'encarar conflictes, que és on tenim el nostre camp de batalla. I no podem faltar.

I així, 4 anys després del primer exemplar d'aquesta publicació, continuem pensant igual: malgrat la repressió patida d'una banda, i els cants de sirena institucionalistes d'altra, continuarem resistint, construint i colpejant cada dia més fort. Allò que vinga després, està per escriure, però no caurà al nostre costat si no hi estem. És Ara o Mai.

NO TOTES SÓN DERROTES

Sovint sembla que totes les nostres lluites acaben igual. Tant se val si han estat precedides de grans mobilitzacions, si han rebut el suport d'un gran nombre de persones o si s'han dilatat molt en el temps, tanmateix, consisteix aresistir els embats del capitalisme o a guanyar-li terreny a l'Estat. El cas és que tenim la sensació que sempre perdem cada lluita, o bé no les acabem de guanyar, o pensem que quan ens sentim vencedores ja és massa tard. A més a més, la percepció de David contra Goliat que tenim al subconscient cada volta que ens enfrontem als poderosos, fa que qualsevol victòria que es puga donar siga reduïda fins que parega una gota en el bell mig de l'oceà

Però no podríem estar més equivocades si ens deixàrem dur pel desànim i la frustració a què ens aboca la reflexió anterior —una anàlisi, per cert, que solen manifestar persones que no estan en lluita—, ja que en aquesta s'obliden factors molt importants. Un d'ells és el context, el qual ens dóna la mesura per relativitzar i tindre referències més fiables que aquelles que ens donen els nostres estats d'ànim; l'altre és la interconnexió dels conflictes que dóna lloc a un mapa molt més complex del que ens pensem. Hi ha vegades, per exemple, en què la victòria és impossible però la resistència és imprescindible, i no podem simplificar el conflicte a la dicotomia de victòriaenvers derrota. Així com l'estudi de la trajectòria i els antecedents d'un conflicte ens donen pistes sobre el seu origen i evolució, el context ens dóna la clau per valorar si una lluita ha estat profitosa, és a dir, si ha creat un nou context més favorable que l'anterior.

En aquest sentit no es pot oblidar que les lluites són solidàries entre sí, estan connectades unes a altres i es veuen afectades per fets que ocorren a milers de kilòmetres o simplement al carrer del costat. D'aquesta manera, no podem aïllar els fenòmens ni incidir sobre ells sense que aquestes accions puguentindre conseqüències que no havíem previst. És per això que hi ha lluites que, potser, no han tingut massa ressò al seu àmbit i en el seu moment però, pel contrari, han trobat qui les entenguera i les valorara anys després.

En aquest text presentem breument alguns conflictes recents, sense voler repassar els fets, sinó més bé cridar l'atenció sobre aquells trets característics que els han fet destacar sobre la resta. Són exemples d'allò que considerem victòries importants i que pensem que poden tindre una influència positiva a l'hora d'encarar els conflictes i plantejar les nostres lluites presents i futures. Són fenòmens àmpliament coneguts però no per això els hem de deixar a banda, ans al contrari, ens encoratgen encara més i ens reafirmen en la nostra convicció de transformar la societat, perquè al cap i a la fi lluitem contra els mateixos mals.

Gamonal, cròniques de resistència

Molta gent es preguntava com podia ser que a un barri de Burgos, ciutat de tradició conservadora, es donara una revolta veïnal tan àmplia i virulenta, més pròpia d'un suburbi d'una gran metròpoli com ara Londres, París o Madrid, contra la construcció d'un bulevard. Oblidaven que Gamonal no és un barri qualsevol. Sempre ha preservat una identitat pròpia, cert caràcter del poble que va ser fins als anys 50, quan va ser engolit per la ciutat en un procés on va cedir molt i no va rebre res. La intenció era construir les cases dels obrers del nou pol industrial1 el més allunyades possible del centre de la ciutat, i així va ser. D'aquesta manera és com va arribar un desenvolupament urbanístic caòtic i precari, origen de nombrosos conflictes contra l'ajuntament i els grans especuladors immobiliaris que han sacsejat el barri d'ençà d'aquells dies. L'últim capítol d'aquesta història de resistència veïnal no ha estat una lluita per un pàrquing —com van dir alguns en el seu moment—,ha estat una lluita contra l'especulació, la corrupció política i les arbitrarietats del poder que, sumades al malestar general pel context social, va esclatar fa cosa d'un any. Una lluita que van guanyar perquè van aconseguir paralitzar el projecte, però que no han atuar ja que encara queden companyes represaliades per les qual es demana la retirada de tots els càrrecs així com la dimissió dels responsables polítics que fan possible aquesta situació dia rere dia.

Com hem vist, aquest és un conflicte que ve de lluny a què han hagut d'enfrontar-se en més d'una ocasió amb més èxit que fracàs. Els principals actors d'aquestes mobilitzacions durant més de sis dècades han sigut els moviments socials propis del barri com ara les associacions veïnals, els col•lectius juvenils i culturals de caràcter llibertari, les diverses assemblees sorgides arran dels problemes específics i les nombroses persones de diferents generacions i ètnies que han participat al llarg del temps2. Totes elles conformen el teixit social del barri, un teixit actiu que permet la intercomunicació i els punts de trobada necessaris perquè les persones que conformen el barri puguen fer front de manera col•lectiva als problemes que es presenten. Així doncs, les revoltes veïnals no naixen per generació espontània si no hi ha una cultura de lluita darrere i uns lligams sòlids entre el veïnat. Altrament, poques voltes podrem veure l'explosió de dignitat i solidaritat d'un barri com aquella que vam veure a Gamonal; de segur, no serà l'última.

Can Vies, l'ànima d'un barri

Hi ha vegades en què un Centre Social va més enllà de ser un espai polític horitzontal i autogestionat per convertir-se en un calaix on hi tenen cabuda molts del projectes i somnis de tot un barri. Aquest és, o ha estat, el cas de Can Vies durant més de 17 anys al barri de Sants de Barcelona, fins que la policia el va desallotjar la primavera passada i les màquines el van enderrocar parcialment. Aleshores, si ja no està, com és possible actualment considerar-ho tot com una victòria? Això és pel fet que, tot i nàixer per la necessitat de donar cobertura a una sèrie de col•lectius concrets, el projecte de Centre Social sempre ha estat enfocat a la gent del barri i s'ha nodrit de propostes variades i de multitud de persones que han passat per allà i han donat vida a projectes de tot caire, com ara: una biblioteca, distribuïdores de material alternatiu, laboratori fotogràfic, espais de contrainformació, jornades, debats, tallers, teatre, locals d'assaig per grups de música o la participació a campanyes contra l'especulació i per l'okupació, antifeixisme, precarietat laboral, repressió, contra el patriarcat o l'Europa del Capital. No obstant això, també han tingut els seus mals moments com ara els diferents processos de desallotjament per part de TMB3,amb el desgast que això suposa, o la davallada de participació en alguns moments que van fer difícil la gestió i continuïtat del projecte. A hores d'arahan hagut de rebre suport del barri per mirar d'eixir més fortes i reinventar-se, fet que, vist amb perspectiva, ha estat un èxit.

Així, partint de l'heterogeneïtat de les persones i col•lectius que han participat del projecte enriquint-lo de propostes i ampliant-lo al veïnat, sobre una base on l'autogestió, l'ajut mutu i l'acció directa han sigut apostes constants en la seua trajectòria, és com s'ha donat l'onada de solidaritat en defensa de Can Vies. El barri no ha dubtat en enfrontar-se a l'Ajuntament i els seus mercenaris armats en defensa d'un espai propi que representa tot el contrari al model de ciutat-aparador que impulsen polítics i empresaris per a Barcelona. No s'ha parat fins paralitzar l'enderrocament, amb accions de tot tipus dirigides no només cap als instigadors del desallotjament sinó també cap a

bancs i polítics, responsables tots ells de la vida de misèria a què ens aboquen. Cadascú amb els seus mitjans i possibilitats va mostrar una gran maduresa estratègica i, sense deixar-se manipular per la intensa propaganda mediàtica d'aquells dies, tothom va anar estenent el conflicte més enllà del barri i l'endorrocament, i va deixar en evidència les institucions i els efectes del capitalisme, demostrant així, una volta més, que la força està al carrer.

Actualment es treballa sense negociar res amb el consistori per reconstruir la part de l'immoble afectada amb l'ajuda de molta gent vinguda de tot arreu així com per aconseguir la retirada de tots els càrrecs que pesen sobre les persones detingudes i empresonades pels fets d'aquella setmana4. També s'exigeix la dimissió dels responsables polítics de la brutal repressió i la paralització de tots els desnonaments i desallotjaments de qualsevol tipus.

Lluites per l'habitatge; la PAH i moltes més

Si li haguérem d'explicar a algú de fora una de les lluites més característiques del nostre temps no podríem ometre l'omnipresent lluita per l'habitatge arreu de tot l'Estat espanyol. Ha sigut una constant als nostres carrers des de fa anys, abans inclús de l'esclat de la bombolla immobiliària i el començament de la crisi econòmica.Ha adoptat estratègies i discursos molt variats a l'hora que afectava cada vegada a més parts de la població. Si més no, ha sigut en l'actual context de crisi que ha agafat més forma i consistència al caliu dels desnonaments i desallotjaments massius que demanaven una resposta clara i contundent, com de seguida va entendre la PAH5. Com que es tractava de reivindicar una de les necessitats humanes més bàsiques, com és l'accés a un sostre digne, que ens afecta a totes, ha trobat complicitats i solidaritat intergeneracional, fet que ha permès que molta gent s'identificara i participara d'aquestes lluites. Ja fóra a pobles o barris, molts col•lectius, alguns lligats a la PAH i d'altres autònoms, han sorgit per treballar aquest tema. Aquest punt de trobada en comú és, pensem, un dels trets fonamentals que expliquen la magnitud de les mobilitzacions que hem viscut al darrer lustre i les nombroses experiències positives que es deriven de les seues pràctiques més actuals.

En aquesta línia, cal destacar que malgrat la massificació del moviment per l'habitatge, el discurs no ha estat descafeïnat o disfressat, la major part dels col•lectius que hi formen part assenyalen el sistema financer i els bancs com a responsables de l'especulació a més de culpables de la misèria que sembren en fer fora la gent de sa casa. Amb tot,tampoc dubten a denunciar l'Estat com a còmplice i la Policia com a mercenaris, els quals formen, segons el seu discurs, un sistema injust i assassí on els poders polítics i econòmics van de la mà. D'aquesta manera, les accions que més destacades han estat la pressió continua contra les entitats financeres i la classe política.

No obstant això, aquesta lluita no només és un exemple de resistència contra el capital depredador i una defensa d'un dret negat per l'Estat, sinó que també s'ha decidit passar a l'ofensiva com demostren les nombroses okupacions de pisos i immobles propietat del bancs que, continuant amb la seua dialèctica pròpia, ho consideren una recuperació del que legítimament els pertany. És en aquest punt on més problemes amb l'autoritat han tingut ja que mentre la via judicial o la ILP6 anava pels cursos legals, l'apropiació social per reallotjar famílies ha comportat tot un desafiament a l'ordre establert així com una mostra real d'acció directa i recolzament mutu. Per consegüent, moltes de les persones que han estat ajudades per afrontar la seua situació després han continuant participant dels diferents col•lectius.

Finalment, com a conclusió d'una lluita que no acaba i que setmanalment afecta més i més persones, veiem que, a banda dels problemes que han tingut (com ara les ingerències de partits polítics o la repressió de molts dels seus membres), a partir d'un objectiu comú, molt de treball i sovint amb pràctiques llibertàries, han aconseguit pressionar molt els poders i donar respostes des de baix a les necessitats de moltes persones.

1.Procés emmarcat dins dels plans d'industrialització franquistes que van afectar moltes ciutats de l'Estat espanyol els anys 50 i 60.
2. Com que és un barri obrer sempre ha sigut receptor de persones migrants tant internament com externa, sense haver-hi problemes ressenyables de convivència.
3. Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), propietaris de l'immoble i responsables juntament al consistori dels intents de desallotjament.
4. En tancar l'edició d'aquest periòdic es tenia noticia de que havien arribat les notificacions judicials a les encausades així com un intent de precintar l'edifici per impedir-ne la seua reconstrucció.
5. Plataforma d'Afectades per la Hipoteca, nascuda a Barcelona al 2009, consta actualment amb agrupacions per tota la península.
6. Iniciativa Legislativa Popular que van registrar per canviar la Llei Hipotecària amb més de 1.400.000 signatures però que finalment va ser descartada al Parlament Espanyol.

Recomanem a més els llibres: Gamonal (Editorial: Klinamen) i Més d'una dècada revolucionant el barri de l'Assemblea del barri de Sants.

LES DONES COM A PROTAGONISTES DEL CANVI

De la llei de l'avortament a la vaga de totes

Davant de la necessitat de fer front a la proposta de la contrareforma de la llei de l'avortament sorgeixen, arreu de l'Estat espanyol, noves iniciatives de caire feminista i d'altres més antigues que prenen força. En concret, a València naix l'Assemblea Oberta de Dones (AOD), un grup no mixt i obert que apareix amb caràcter d'urgència com a reacció a aquesta reforma.

L'AOD intenta ser un espai de confluència entre individualitats i col•lectius feministes de la ciutat de València que servisca per organitzar-se, debatre i formar-se, amb l'objectiu de potenciar punts en comú cap a la lluita feminista des d'una perspectiva anticapitalista i antiheteropatriarcal.

Algunes de les accions que ha portat endavant han sigut: la campanya contra l'empresa Princelandia, la tercera edició de «Pren la nit» (s'ocuparen els carrers de nit amb l'objectiu d'exigir espais i cossos lliures de violències masclistes) i les jornades de reflexió al CSOA l'Horta, entre altres.

Des de l'AOD s'impulsà al mes d'octubre el comitè de Vaga de Totes de València, que va sorgir arran de la iniciativa de les companyes de Barcelona i amb la motivació d'articular un espai per treballar de cara a una possible vaga entorn del 8 de març. A aquesta, s'hi sumaren, des de diferents espais feministes, una varietat de dones de totes les edats i amb diferents bagatges activistes, laborals i personals.

Es va elaborar material audiovisual sobre com les dones ens imaginem una possible vaga i es va convocar una assemblea oberta al carrer, a on ens vam ajuntar unes 40 dones. Allí es va decidir crear un espai obert i constant per treballar aquesta jornada de lluita feminista i anticapitalista a la ciutat de València. "Des de llavors, s'està treballant cap a la vaga general –social i laboral, productiva i reproductiva, feminista i radical ."

La jornada de lluita del 8 de març a València

Encara que aquesta primera proposta de vaga no es dugué a terme el 8 de març a la nostra ciutat, es va preparar una jornada de lluita amb diferents accions i actes per al dia 7. Distints barris de València s'organitzaren per comitès i realitzaren activitats i accions de matí a les respectives zones de la ciutat : murals, cercaviles, xerrades, performance, etc. De vesprada, es va fer una concentració d'unes 200 persones davant del CIE de Sapadors de València amb algunes accions que es pogueren escoltar des de dins del centre –ja que coincidia amb l'hora del pati– per intentar que les dones presoneres hi pogueren sentir «el soroll i el suport». Fer coincidir la concentració a eixa hora no va ser una casualitat, sinó que va ser una mostra de suport a les empresonades i una manera de recordar i visibilitzar que aquestes dones pateixen encara més l'opressió per ser elles «les més invisibilitzades, les més oblidades, les més marginades». Per últim, es va fer una manifestació que acabà a la plaça de la Verge.

Volem fer ressaltar la importància d'aquestes assemblees que van apareixent a la ciutat de València, ja que pensem que tota aquesta feina que s'està fent tant a la nostra ciutat com a arreu de tot el territori de parla catalana, és imprescindible i necessària per fer front a la situació que patim les dones actualment. Hem vist moltes dones caigudes en la lluita diària, maltractades i assassinades pels seus companys sentimentals, esclavitzades per l'estructura patriarcal de la família, i mitjans de comunicació que amaguen les seues realitats . Però allà on hi ha dominació, també hi ha resistència.

Perquè no podem oblidar que el 80 % dels treballs no remunerats cauen al llom de les dones, dones que cada matí obrin els ulls ben prompte, si els ha donat temps a tancar-los. Jornades de 24 hores que queden amagades per la dominació patriarcal que es lliga directament a l'estructura capitalista. Les dones ens vegem abocades, així mateix, a fer les feines que el mercat no valora però que, no obstant, hi són imprescindibles: la neteja, la cura, la compra i un llarg etcètera. Aquesta realitat ha estat oblidada per les vagues ja que situen l'economia formal com a eix central i, a més, històricament les dones no hem sigut protagonistes d'aquests espais.

Des de Vaga de Totes es pretén trencar amb aquesta dinàmica per tal que les dones no assalariades, jubilades, aturades, treballadores de la llar, migrants, treballadores submergides, treballadores sexuals, mestresses de casa, etc., i també els col•lectius que tradicionalment han estat exclosos d'allò que s'entén com a espais polítics, tinguen a la fi cabuda i sobretot que puguen ser-hi protagonistes.

Per concloure

Per acabar, només direm que animem totes les dones a participar en aquests espais i projectes no mixtes, però creiem imprescindible que si les feministes volem arribar a tindre una incidència real sobre aquests temes, no podem deixar de banda la resta d'espais. El patriarcat ens afecta a tots i a totes i, per tant, haurem de trobar espais de confluència. Així, volem destacar la importància de treballar als nostres espais i col•lectius des d'una perspectiva feminista i antipatriarcal.

facebook.com/VagaDeTotesValencia
facebook.com/assembleaobertadedonesvalencia
twitter.com/AODonesValencia
aodvalencia.noblogs.org
donesenxarxapv@gmail.com

CONTRA ELS ATACS DEL CAPITAL #JuntesSensePor

Novembre de 2012 ens deixava una de les vagues generals més combatives que s'han viscut a la ciutat de València. Vaga que, entre altres coses,va comportar la detenció de més de 20 companyes en un sol dia. La repressió d'aquell dia va ser perfectament visible, amb càrregues, ferits, detencions a plena llum del dia, etc., molt diferent de la posterior vaga d'estudiants que es dugué a terme el 9 de maig de 2013. Aquell dia també hi aparegueren imatges de disturbis a les facultats, amb la clara diferència que la UIP1 no va realitzar cap carrega ni detenció. Posteriorment, quasi una trentena d'estudiants van ser citats a comissaria per a ser detinguts i retinguts al calabós durant hores; a alguns, inclús, van anar a buscar-los a sa casa.

Entre aquests dos escenaris transcorregueren 6 mesos entre els quals s'observà un gran canvi d'estratègia repressiva que ja s'estava observant al Cap i Casal. A partir de la Primavera Valenciana, Delegació de Govern i la pròpia policia van entendre que els hi era més rendible amagar la repressió per fer-la més efectiva. Contràriament al que ens tenien acostumats, van deixar d'ensenyar imatges espectaculars a la premsa, per tornar-se molt més subtils.

Eixe mateix any, com si fóra un avís del que vindria amb la futura Llei Mordassa, 5 anarquistes de Barcelona van ser detinguts per comentaris a Internet i arreu de l'Estat espanyol els encausats per la seua militància s'amuntonaven. Gallardón i la seua contrareforma de l'avortament, l'enduriment del Codi Penal, a més de la ja esmentada Llei de Seguretat Ciutadana, començaven a passar els tràmits burocràtics adients per tal de ser aprovades el més prompte possible. Amb aquest creixent context repressiu, es generà a València una resposta per part dels moviments socials: la coneguda campanya de Juntes Sense Por.

Aquesta campanya tracta de visibilitzar la repressió, contrarestar la nova estratègia que cerca atacar d'esquenes però amb fermesa els militants de base i lluitar contra l'escalada repressiva que estem vivint en els últims temps. El 19 de febrer de 2014 es materialitzava als carrers de València aquesta campanya; més de 3000 persones donaven suport a una manifestació desobedient en la qual bancs i edificis institucionals quedaren redecorats. Cal, però, assenyalar que l'objectiu de la campanya no és només convocar manifestacions, tot un seguit d'actes donaven forma a la denuncia col·lectiva antirepressiva que representa aquesta suma de voluntats.

L'escenari actual fa por. Mapa de la repressió actual

Si bé el nom de la campanya és Juntes Sense Por, no podem negar que la situació actual convida a fugir del país. L'aplicació de la Llei Mordassa suposarà un augment exponencial del control social contra totes aquelles que lluiten, però no només contra aquestes, ja que les persones migrants veuran els seus drets més acorralats que mai2.
Juntament amb açò, ens trobem una escalada repressiva que ens deixa un gran nombre de persones preses i criminalitzades en els últims anys. Les vaguistes empresonades com Alfon, els 5 anarquistes de Barcelona, Gamonal, Can Vies, la recent aprovació de la cadena perpetua (amb l'eufemisme de prisión permanente revisable), la Llei Mordassa i el cas Operació Pandora-Pinyata són tan sols la punta de l'iceberg d'una situació cada volta més insostenible. La persecució a totes les persones que lluiten es fa cada cop més dura. Així que més dura haurà de ser ser la resposta.

La darrera reforma del Codi Penal, que fa èmfasi en matèria antiterrorista, va ser pactada pels grans partits (PP i PSOE). A més, altres partits tampoc es comprometeren a retirar la Llei Mordassa, com són; PSOE de nou, UPyD i CiU3. El fet que s'aprove una reforma penal per estendre i diluir el concepte de terrorisme no és més que un sinònim d'augmentar les penes a totes aquelles persones que puguen posar en perill, d'alguna manera, el seu status quo. La societat, no es veu amenaçada per terrorisme, fet que evidència una clara intenció de blindar-se a ells mateixos. Veiem com colps repressius com el de l'Operació Pandora sols busquen inventar un nou enemic, qualificant-lo de terrorista per justificar reformes penals tan agressives.

Si observem el baròmetre del CIS, veiem com un 0,1% de la població veu com un problema el terrorisme segons les dades de novembre de 2014. No existeix una amenaça real i no preocupa a ningú aquest problema (a banda de les institucions i els mass media), és per aquest motiu que s'assenyalen col·lectius fàcilment criminalitzables com són els anarquistes o els musulmans i es generen discursos que pretenen construir organitzacions terroristes on no n'hi ha i, d'aquesta manera, justificar aquest gir repressiu. És per això que la darrera reforma del codi penal cerca fer molt més "flexible" el concepte

de terrorisme i aplicat-lo a qualsevol persona que siga acusada de desordre públic. En resum, qualsevol acte que desobediència front a la no-aplicació d'un projecte (per exemple el nou PGOU de l'horta de València) podria considerar-se terrorisme.

La nova reforma penal, per tant, convertiria en terroristes a grups que lluiten per la preservació dels seus barris, com Gamonal o Can Vies, els grups animalistes (el Toro de la Vega) i de defensa del territori (contra l'abocador de residus animals de la Vall d'Albaida). La policia i els jutges tenen un matalàs legal per a intervindre en aquests casos sota l'aplicació de la Llei Antiterrorista. Juntament amb açò, els escratges, les protestes contra els desnonaments o el ciberactivisme entren al punt de mira d'aquesta reforma. En definitiva, pressionar d'alguna manera a les institucions pot esdevindre terrorisme.

Cal recordar que tot açò ja s'ha fet sota el paraigües del "terrorisme yihadista", aprofitant de manera demagògica i populista la incipient xenofòbia contra els musulmans, promoguda des dels grans mitjans de comunicació. Gràcies a la informal forma organitzativa dels "yihadistes" prolifera el càstig contra els coneguts com a "llops solitaris". El gran perill d'açò és clar: no cal pertànyer a cap organització perquè sigues acusat de terrorisme, sinó que una acció individual concreta pot ser vàlida per a acusar-te de ser-ho. Si mirem el cas paradigmàtic de l'Operació Pandora, el fet de tindre un llibre anomenat Contra la democràcia o diners en efectiu van ser claus per muntar tota una operació des de l'Audiència Nacional, que ha tingut continuïtat amb l'òperació Pinyata, la qual ha comportat més de 38 detinguts. Tretze de les detencions van ser ordenades pel jutjat central d'instrucció número 6 de l'Audiència Nacional espanyola, acusades de pertànyer als Grups Anarquistes Coordinats (GAC). Unes altres 24 persones van ser detingudes sota l'acusació de resistència a l'autoritat i usurpació durant els escorcolls a sis centres socials. El camí cap a l'estat policial és clar i, cada vegada més, ens trobem indefensos jurídicament, les nostres garanties es redueixen a zero. Permetre l'aprovació de la Llei Mordassa, la reforma del Codi Penal i la reforma de la Llei Antiterrorista és fer més gran la impunitat policial.

Respostes col.lectives, front l'aïllament dels colps

Si quelcom ha demostrat tot el cicle de protestes que hem viscut, ha estat la clau en què qualsevol reprimenda que es donés podria convertir-se ràpidament en viral i provocar un efecte boomerang, fet que desbordaria les pretensions primeres de la policia.

S'han generalitzat les pràctiques que tracten de tocar-nos de manera aïllada, com els exemples que abans nomenàvem. La tàctica és molt clara, però no per això els resulta menys efectiva: identificar un enemic, aïllar-lo i després atacar-lo a l'ombra. El cas de l'Operació Pandora és clau en aquest sentit; trobar indicis d'organització terrorista sense trobar-la ni haver generat alarma social prèvia. Els mitjans de comunicació s'encarreguen de ser corretges de transmissió i altaveu, de cara a la societat, de la versió de la policia i fiscals, fet que deixa sense recursos els col·lectius reprimits. Cal trobar altaveus que apleguen a la resta de la societat per presentar l'altra cara dels fets, la que tendeix a ser la certa.

Si Ciutat Morta ha guanyat en alguna cosa és en aquest sentit. La lluita que es va dur a terme per tal que el documental poguera, finalment, ser emès a la televisió pública catalana juntament amb la presa de les xarxes socials (els hagstags relacionats amb #CiutatMorta o #TotCiutatMorta van ser trending tòpics) van fer possible que àmplies capes de la població foren conscients del fet que tenim un sistema penal basat en la corrupció i en la necessitat de trobar caps de turc per a tapar les seues pròpies errades. Seria interessant seguir explorant aquest camí en tots els casos de corrupció policial, agressions, condemnes a militants, situació dels presos, etc. Fer visible allò que volen que siga invisible és imprescindible, i Juntes Sense Por apareix també en aquest sentit. Front la repressió pocs dogmatismes ens calen.

1. Unidad de Internvención Policial, conocida como los antidisturbios
2. La venda ambulant, la legalització de les devolucions en calent i l'augment de l'arbitrarietat en les identificacions són conseqüències l'aplicació de la llei que afecta directament als immigrants.
3. https://www.diagonalperiodico.net/libertades/25594-psoe-upyd-y-ciu-faltan-al-compromiso-derogacion-la-ley-mordaza.html

Ens agradaria remarcar que després de la última manifestació de Juntes Sense Por, han començat a arribar cartes a la gent que va estar a la roda de premsa, on se'ls demana que paguen una multa de 300 euros. Pròximament hi haurà més noticies i informació.

EL CNP A LES NOTICIES SOBRE LES MARXES DE LA DIGNITAT
Un breu anàlisi del llenguatge als diaris sobre la policia

Introducció

Aquest article forma part d'un Treball de Fi de Grau de Sociologia anomenat La figura de los Cuerpos de Seguridad del Estado en los medios de comunicación del Estado español, tot i que només fa referència a l'apartat sobre premsa, seguint una metodologia d'anàlisi del discurs qualitativa. Hem volgut que formara part d'aquest número de l'Ara o Mai per donar veu a aquest tipus d'anàlisis sobre la realitat, més academicistes, però amb arguments i dades que donen suport a les nostres teories i denúncies constants.

Després de les manifestacions que es van succeir a Madrid el 22 de març, com a resultat de les denominades «Marxes de la dignitat», van tenir lloc una sèrie de càrregues policials contra els manifestants. Els mitjans de comunicació van emetre notícies, columnes d'opinió i editorials sobre tot allò esdevingut durant diversos dies després, seguint uns mecanismes discursius concrets. Les següents línies fan referència a aquestes notícies i editorials relacionats amb aquest cas durant les dues setmanes següents, tenint en compte els periòdics de l'àmbit estatal i aquells que tenen un major nombre de vendes i visites a la web: El País i El Mundo.

Anàlisi de la figura dels Cossos de Seguretat de l'Estat

Protagonisme policial i font de la notícia

En les notícies analitzades dels dos diaris ens trobem amb alguna cosa en comú i que sembla repetir-se en qualsevol mitjà informatiu, encara que ara ens centrem en allò ens ocupa, i és que la policia com a institució resulta ser la protagonista en l'elaboració del relat dominant del mitjà.

S'està permetent que la institució de l'Estat utilize mitjans de comuniació com a altaveus de les seues versions

En la gran majoria de les notícies estudiades, les paraules que fan referència als agents o a la pròpia institució resulten ser hegemòniques. Com ara «Policía» «agentes», «antidisturbios», «CNP» o «UIP» es repeteixen de manera predominant en totes les notícies, mentre que alhora s'elaboren notícies a partir de les pròpies declaracions dels sindicats policials o del cap de policia. D'aquesta manera, el discurs que es transmet no deixa de ser l'opinió policial, fet que fa palès que s'està permetent que la institució de l'Estat utilitze mitjans de comunicació com a altaveus de les seues versions.

Seguint amb això últim, cal afegir que les informacions de les notícies que emeten solen ser les mateixes fonts policials, cosa que, a l'hora de construir un relat des del diari en qüestió, es fa a partir d'un atestat policial sobre els fets o a partir de les notes de premsa de la policia. «Según fuentes policiales...», «Las fuentes del CNP...», són construccions que no deixen d'aparèixer en cadascuna de les notícies. La policia i la seua versió són les fonts de les notícies, tot i que es pretén donar una sensació d'objectivitat i de neutralitat, la qual cosa és impossible amb aquesta pràctica informativa. Això es fa bastant visible en la cronologia que realitza El País sobre els disturbis del 22-M en l'article «La cadena de errores policiales del 22-M» , en el qual només es té en compte la perspectiva de les unitats PUMA desplegades als carrers de Madrid, sense buscar una descripció dels fets de cap altre sector que estigués allà.

S'evidencia així que el relat dels fets que construeixen els mitjans té la tendència a reproduir el mateix relat de les fonts policials, en les quals, com és obvi, no es perjudiquen discursivament.

El relat dels fets que construeixen els mitjans té la tendència a reproduir el mateix relat de les fonts policials

Lingüística de la violència

A més del ja tractat protagonisme policial en les notícies, un altre dels pilars a partir dels quals es construeixen aquestes és que «los radicales», és a dir, el bàndol contra el qual lluita la policia, són aquells que comencen el conflicte. Això s'observa, per exemple, en la notícia del dia següent als disturbis, que titulava El País amb «La Marcha de la Dignidad toma el centro de Madrid con miles de personas». Ací s'afirma sobre l'inici del conflicte: «... cargas en Génova después de que un grupo comenzara a lanzar objetos». A més de donar per fet que la violència comença per part d'un grup de manifestants. La mateixa paraula (violència) sempre es relaciona amb l'altre bàndol. La policia únicament «carga» aparentment de forma legitimada ja que «Las alertas de radicales dio pie al despliegue de 1.600 policías». En cap de les notícies apareix la paraula violència com un producte de les accions policials, només «cargan» o «intervienen» i sempre de forma justificada i per a defensant-se, la qual cosa reprodueix la versió de les pròpies fonts policials.

Mentrestant, totes les accions realitzades pels manifestants són titllades de «violencia» o acompanyades de l'adverbi de manera «violentamente». Es perd de vista el fet que per parlar de violència cal veure l'objecte en la relació de la dominació concreta, és a dir, «la policía carga» sempre contra persones i no s'esmenta res de violència, mentre que quan els manifestants cremen un contenidor o trenquen algun vidre (sense entrar a considerar en aquest cas el que sí que es defineix com a violència cap als agents) de seguida es parla de violència. Podríem parlar d'una mena de fetitxització dels receptors de la violència policial en el discurs en ser tractats com a objectes i, alhora, una personificació dels objectes que reben càrregues dels manifestants, els quals semblen ser mereixedors de ser més notícia que les persones ferides. Aquest mecanisme d'apartar la policia de l'origen de la violència, la fa estar al costat d'aquells que reben la violència en el discurs mediàtic, la qual cosa implica una victimització de l'aparell policial.

Per exemple, l'editorial d'El Mundo titula «Tolerancia cero a los indignados violentos», en el qual tot el text gira al voltant del que diu el seu títol i es justifiquen les càrregues de les UIP, així com les protestes posteriors dels agents contra la cúpula que comandava l'operatiu. El País no canvia de visió i reprodueix la mateixa càrrega ideològica contra els manifestants que van atacar la policia, titulant «Violencia inadmisible» i es dediquen a titllar els manifestants de «guerrilla urbana» i condemnar la violència d'aquests grups. Curiosament, no esmenten en cap moment el jove que va perdre un testicle o l'altre que va perdre un ull per les pilotes de goma que es dispararen durant la jornada. Dóna la sensació que es naturalitzen aquests fets i que el que «no puede ser» o allò «inaceptable» és que els policies siguen els ferits, condemnant la violència però no les càrregues.

Victimització

Un dels mecanismes més presents és la victimització dels agents de policia, que van estar en els disturbis i van resultar més ferits del que estaven acostumats en disturbis anteriors.

I és que la violència és un producte aliè als seus actes dins del discurs dels mitjans en el qual ells no la produeixen, sinó que simplement la reben. Per a desenvolupar aquesta idea, tant El País com El Mundo assenyalen constantment el nombre de ferits en els disturbis. Mostrant que en aquells fets el recompte total de ferits va ser prop de 100 persones, sembla que el més rellevant d'aquests ferits van ser els policies. Quan es parla dels ferits, de seguida es ressalta el fet que d'aquests 100, 67 eren agents de policia, mentre que en cap noticia es parla dels prop de 30 manifestants ferits, ja que la notícia és que els agents van ser ferits realitzant la seua tasca.

Per exemple, en la notícia d'El Mundo titulada «La OSCE evalúa la actuación policial del 22-M» es parla de «radicales que hirieron a 67 agentes», però en cap moment s'esmenta la resta de ferits, tot i que seria important si seguira la temàtica sobre la qual sembla tractar la notícia. El País reprodueix el mateix discurs, plantejant el paper de víctima de la policia.

Seguint la dinàmica, El Mundo publicà una altra notícia en la qual el seu titular és una declaració d'un agent ferit en els disturbis: «Yo, 7 puntos en la cabeza. Un oficial, 30 puntos y 4 piños rotos», que s'acompanya d'una foto amb el peu de foto «policias defendiéndose de grupos de radicales extremadamente violentos», sumat a altres testimonis de policies ferits dels PUMA.

Criminalització

La victimització de la policia es basa en una lògica dialèctica mitjançant la qual, per a reforçar el paper de víctima, es criminalitza el bàndol contrari amb l'objectiu de destacar aquesta relació d'herois contra vilans fàcil d'assimilar per els receptors del missatge.

Per això, el primer i el que es realitza amb major freqüència és donar una denominació amb la qual es coneixerà a l'altre bàndol. Així, i com ja hem estat comentant, els adjectius que s'adjudiquen als manifestants que van atacar a la policia es fan servir de manera estigmatitzada. Les paraules que utilitzen, tant els mitjans com la policia, sempre giren al voltant de «radicales», «extrema izquierda», «grupos violentos». L'ús d'aquests adjectius és útil a l'hora de justificar l'ús de la força contra ells, encara que siguen aquests tipus de manifestants els que potser s'estan defensant d'una càrrega policial i no a l'inrevés com explica la versió oficial.

El llenguatge policial sembla naturalitzar-se i s'utilitza com una realitat objectiva o un discurs veraç per construir aquesta realitat, tot i que només siga la visió d'un dels bàndols inclosos en el conflicte. Que siguen els manifestants els únics que empren la violència i que «conviertan las calles en un campo de batalla» sembla indicar que els agents no han intervingut en la creació d'aquesta batalla, o que, la seua participació i l'ús de la força està justificat.

CONCLUSIONS

Per a concloure, cal destacar que açò únicament fa referència a un cas concret que va tenir bastant cabuda durant diversos dies en els periòdics (tant en els dos esmentats com en la resta) i en els altres mitjans com la ràdio o la televisió amb el seu corresponent seguiment en les xarxes socials. No obstant açò, aquestes característiques esmentades sobre la forma en la qual s'ha donat aquesta notícia en els mitjans respecte la policia ens pot recordar a altres casos en els quals els cossos de seguretat de l'estat compleixen un paper protagonista en la narració de la notícia, amb la conseqüent posició de veracitat que assumeixen els seus discursos de cara a l'opinió pública.

Així s'evidència quina és la dinàmica dels mitjans de comunicació de masses i de la idiologia imperant. El discur que ens fan arribar, repetit dia rere dia, a cada una de les seues noticies i mitjans, es clava dins de l'imaginari col·lectiu. Posant sempre per davant un policia que una persona que defensa els seus drets en una manifestació, sense parlar dels ferits i de la violència utilitzada per la policia per assenyalar únicament la dels que protestem. No podem restar impassibles davant aquests discursos i cal que comencem a construir nosaltres els nostres propis mitjans alternatius d'informació, amb els nostres propis discursos, per donar veu als moviments socials i als explotats, perquè cal fer-nos sentir.

El exemples més propers en el context històric actual podrien ser el mitjà escrit La Directa, el qual tracta als cossos de policia com l'objecte de la noticia i no el subjecte creador del discurs, com ho fa la resta de mitjans. Un altre exemple molt conegut va ser el documental Ciutat morta, que va arribar a un sector bastant important de l'audiència, després que un jutjat censurara un fragment a TV3, utilitzant un mitjà de masses com és la televisió amb un discurs llunyà de la resta de programes. Encara que aquest exemple és difícil que torne a repetir-se, ens dona l'esperança que nosaltres mateixes podem construir altres vies i canals de comunicació gràcies a mitjans com internet i la seua horitzontalitat de la informació, on totes som constructores i altaveus de la nostra realitat.

LA PRIVATITZACIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DE MENORS

La infància explotada a través de: La Colla Xicalla i l'Arca (Nazaret)

Introducció

És en aquests últims anys, arran la darrera crisi capitalista, ha sigut més que evident el desmantellament de l'Estat del Benestar a Europa i al món occidental. Remarcarem que nosaltres no defensem el retorn al suposat benestar social en què vivíem, però tampoc no podem deixar passar ni deixar de criticar el nou model que se'ns imposa des de les institucions i governs.

En el cas de la infància explotada, cal dir que duu patint aquesta situació ja més de 20 anys. Sembla que el fet de ser infància i ser explotada no afecta la majoria de la població, sembla que l'empitjorament de les condicions de vida d'aquests sectors importen menys que els de la resta de la població de classe "mitjana". La gent explotada, que té menys recursos i que troba cada vegada més barreres per eixir de la seua situació, no té sempre els mitjans per organitzar-se i denunciar-ho.

En aquest text intentarem acostar-nos a la realitat quotidiana que viuen els xiquets i les xiquetes d'entorns violentats, a com està canviant la realitat tant en la gestió econòmica com en la gestió educativa dels espais on els toca desenvolupar-se i créixer i a les conseqüències de tot plegat.

Així, per una banda, l'objectiu serà evidenciar la nova situació i denunciar el maltractament institucional que reben aquests xiquets i xiquetes i, d'altra banda, reflexionar sobre quin paper ens deixa açò i quines són les opcions per les quals apostem tant en un plànol educatiu com d'iniciatives.

Infància explotada i violentada. La Colla Xicalla com a instrument de denúncia

Existeixen dues maneres, per part de l'Administració, d'abordar la infància i la joventut: en funció de l'edat i depenent del que s'estiga "protegint o perseguint". D'un costat, està la llei de protecció jurídica del menor 1/96 que va dirigida a xiquets i xiquetes de 0 a 18 anys. El seu fi últim és, en teoria, "protegir" les criatures que estan en situacions de risc o desemparament. L'administració trau el xiquet del seu entorn social o familiar i adopta una mesura administrativa, la qual pot ser: residencial, en centres especialitzats segons l'edat o les característiques dels nanos; o mitjançant la família extensa, tot i que aquesta és la que menys es potencia.

D'altra banda, existeix la Llei Orgànica de Responsabilitat Penal dels Menors (LORPM), dirigida a xiquets i xiquetes entre 14 i menys de 18 anys. Aquesta s'aplica als que anomenaran "menors infractors", és a dir, joves que han comés alguna falta o delicte segons el codi penal. Una de les mesures és l'internament en un centre, fet que es tradueix pels adults en l'ingrés en presó. La llei els denomina centres de reeducació però allò que defensen nombrosos col•lectius a nivell estatal, i també La Colla Xicalla, és que realment són presons de menors. En aquest punt, creiem necessari el fet d'emprar un llenguatge propi per destapar la trampa de les lleis, car aquests centres de reeducació són espais que, com les presons d'adults, priven de llibertat i apliquen mesures educatives-sancionadores, és a dir, ensenyen castigant, maltractant i tancant.

Quan es decideix encetar el projecte de La Colla Xicalla cap al 1995, el primer que decideixen fer és formar-se i estudiar la llei, ja que el coneixement és una ferramenta imprescindible per poder defensar-se. Així, creen un discurs propi i comencen a fer un treball de denúncia qüestionant la pròpia llei i la seua filosofia contradictòria de castigar i educar. D'aquesta manera la Colla va nàixer d'un treball anterior de col•lectius antirepressius de València on es denunciava la situació de les persones preses adultes. És durant aquest treball antirepressiu que s'adonen que cada vegada més xiquets estaven sent tancats, amb unes normatives molt semblants a la presó d'adults, i no hi havia cap col•lectiu que estiguera treballant en aquest sentit. Però no era casualitat que cada vegada més infants estigueren sent tancats, aquesta situació estava directament relacionada amb la llei orgànica 4/92 especial de menors, la primera de l'estat espanyol.

Els centres de menors

Quant als centres de menors, haurem de distingir-ne de dos tipus, per una banda els centres de protecció, que intenten tindre cura de la integritat física i psíquica —i diem intenten perquè no sempre és així—. Centres de protecció, aleshores, hi ha de diferents tipus i formats: centres de dia, d'acollida, terapèutics, etc. El 2009, el Defensor del Poble va fer un informe on denunciava les condicions inadmissibles dels centres terapèutics de protecció, el qual va tindre una gran repercussió als mitjans de comunicació.

Per altra banda estan els centres de reforma, els quals poden ser oberts, semioberts, tancats i terapèutics. Als terapèutics s'apliquen mesures penals a xiquets que tenen un diagnòstic psiquiàtric o una drogodependència i, concretament, a la ciutat de València aquesta funció la fa el conegut centre Pi Margall.

Però qui s'encarrega de la gestió d'aquestos centres de reforma? I quina és la metodologia reeducativa que porten endavant? Resulta un fet alarmant que el 73% d'aquestes presons de menors estiguen en mans de fundacions privades "sense ànim de lucre" que reben entre 300 i 500 euros per menor i dia. I és que la lògica mercantil i financera que emana del capitalisme, duu aplicant-se ja fa més de vint anys en la jurisdicció dels menors deixant en mans privades la condemna i la rehabilitació d'una persona. Per tant, ací només podrem trobar negoci i interessos econòmics, no mai educatius.

El negoci dels centres de menors, siguen de protecció o de reforma, no ha deixat de créixer. Una vegada transferida la competència per al compliment de les penes a les Comunitats Autònomes, la gran majoria d'elles, subroguen aquesta funció a entitats privades. En comptes de criteris educatius, s'estableixen criteris econòmics amb el tractament de menors.

Alguns exemples alarmants són els recollits pels Informes de la Coordinadora per a la prevenció de

tortura , on s'exposen alguns dels casos de tortura patits per menors en presons. Es tracta de casos molt difícils de documentar, ja que el secretisme, la por a la repressió i la impossibilitat d'accés de la societat civil a aquests centres ho dificulta —és molt més complex que l'accés a presons d'adults. També, l'Associació Pro Drets Humans d'Andalusia recull en un informe denúncies a centres de menors gestionats per: la fundació Diagrama, Ginso i Adis Meridianos. En aquestes denúncies es parla de tortures com: tancaments de més d'una setmana en una habitació, obligació de romandre assegut en una cadira mirant a la paret sense poder-se moure, utilització de grillets, etc. Només en deu anys, ha hagut més de deu morts en aquests centres en circumstàncies sospitoses, la majoria de vegades no investigades.

Els centres de dia i l'exemple de l'Arca

L'Arca es localitza al barri de Nazaret i és cap a l'any 1989 que un grup de gent jove del barri relacionats amb la parròquia comença a acostar-s'hi de forma voluntària a fer activitats amb els xiquets i les xiquetes d'una zona del barri de casetes que es van construir després de la riuada del 1957. Aquest zona a partir dels 70 i 80 comença a ser un nucli habitual per al tràfic de drogues, generant així dinàmiques d'exclusió social.

L'Arca s'enceta com un projecte de ludoteca amb dinàmiques de carrer i dins del local, i comença a configurar-se com a associació. Però un dels moments clau fou quan se li va concedir el concert de centre de dia, trobant-se a partir d'aquell moment dins dels Serveis Socials com a recurs especialitzat de protecció al menor.

Centres de dia podem trobar-ne de dos tipus: els de suport convivencial i educatiu (6 a 16 anys) i els de reinserció laboral (16-18), en l'Arca tenen projectes dels dos tipus però remarquen que no tracten la xicalla segons la seua edat cronològica, sinó segons les seues necessitats. Pel que fa als programes de suport convivencial, tenen el programa de participació i voluntariat. I és que l'aposta de l'Arca sempre ha sigut la de ser una entitat civil moguda per persones voluntàries. Aquesta es veu com un espai de formació, participació i transformació social i es configura com un treball d'anada i tornada.

La metodologia de l'Arca intenta ser atractiva perquè s'apropen tots els xiquets i xiquetes del barri que puguen. Ara, amb el grup de mitjans, s'està portant endavant un curt de cinema mut i amb els majors un concurs i una exposició de fotografia. Intenten treballar objectius diferents a l'escola, fent-ho a dos nivells: individual i grupal. S'adapten a cada xiquet i xiqueta, al seu moment i a les seues necessitats, però a més sabent que la riquesa i el contrast la donarà el grup, el qual esdevindrà la ferramenta educativa principal. El treball al carrer és un pilar bàsic, no coneixen només els xiquets de l'Arca sinó que al barri els coneixen tots i tenen el seu rol com a punt de referència.

Des de l'Arca es defensa que la base del treball amb els xiquets i les famílies del barri és la relació educativa i la trobada personal. És l'afecte i la confiança el que et legitima i et dóna respecte. Per tant, l'afecció ha de ser un dels punts clau en què es base el treball educatiu.

Programes hi ha de molts tipus, com el de reforç comunitari, el programa d'intervenció familiar, l'escola de mares, el de prevenció de l'abstentisme, l'assessoria jurídica oberta, etc. A més intenten teixir xarxa treballant colze a colze amb la resta d'institucions comunitàries. El que hem d'entendre és que l'Arca es presenta com un recurs obert a tot el barri, i que serveix de mediadora entre les famílies i les institucions, ajudant-los a agafar autonomia per poder exercir els seus drets, intentant trencar les barreres de l'exclusió social. Només experiències com les Comunitats d'Aprenentatge, l'Integra o el taller de contes ajuden a trencar les dinàmiques de gueto que des de l'administració s'intenten potenciar dins les mateixes escoles.

Des del curs passat a més s'està impulsant un nou centre obert a menors en la Punta, ja que l'espai que va deixar la ZAL s'ha convertit en un punt d'assentament de població romanesa que viu en condicions deplorables. En un principi es realitzaven les activitats al carrer, però enguany els han cedit un espai tancat i dos vesprades a la setmana treballen allà. Ara mateix estan treballant amb les famílies i quan aquestes van descobrint les necessitats i veuen que hi ha gent per donar-los suport, el veïnat comença a acostar-s'hi.

La privatització, l'externalització i el gran imperi de Diagrama

Una de les principals contradiccions que trobem a l'Arca és que se sustenta a través de l'Estat i la Caixa (60-40%). Fins al moment l'Arca tenia un concert per a 4 anys, però amb l'excusa de la crisi ara funcionen a través d'ajudes anuals. Açò ha suposat entre un 20 i 30 per cent menys d'ajuda econòmica per a gestionar el projecte.

Les limitacions que provoca açò és que han de justificar constantment les factures i per tant no es poden utilitzar els diners per allò que es necessita, sinó només per a allò que li ho han donat. A més de les innomenables ocasions en què bancs i empreses privades intenten comprar aquests centres a través de favors, per poder donar la imatge que col•laboren i ajuden la població més marginal. Coneixent casos de centres inclús que han encapçalat denúncies sobre la infància i han vist denegades les seues ajudes, com és el cas de Saltando Charcos (Gamonal, Burgos).

La Caixa en l'actualitat està muntant uns serveis socials paral•lels, a través de l'Obra Social la Caixa, ells donen xecs de serveis o de béns. Els xecs de serveis són els que reben espais com l'Arca per a realitzar les seues activitats i projectes, i els xecs de bens són els que recullen famílies a través d'entitats privades que s'encarreguen de gestionar aquestes ajudes. Mitjançant aquests xecs de serveis els centres de dia es veuen immersos en un procés de fiscalització de la pobresa i de control social, ja que han d'exigir a les famílies papers i burocratització per a justificar que viuen en una situació d'extrema pobresa. A part de donar-se situacions com, per exemple, que una mare vaja a comprar amb aquestos xecs i li diguen que el suavitzant per a la roba no entra dins dels bens de necessitat bàsiques. A més de l'estigma que suposa per a eixa família pagar amb xecs i no amb diners com la resta de famílies.

Algunes de les fundacions que gestionen presons de menors i es defineixen com associacions sense ànim de lucre són les responsables de les condicions exposades al punt anterior, en les que molts xiquets i xiquets viuen. La realitat és que aquestes empreses no tenen com a objectiu la millora de les condicions de la xicalla, sinó el rèdit econòmic. Alguns dels noms més coneguts són: Ginso, Grupo Norte o O'Belen.
Per últim, l'organització que està copant la majoria de centres al País Valencià i també en alguns llocs arreu de l'estat espanyol és Diagrama, el president de la qual és Francisco Legaz. Diagrama és un entramat que factura i gestiona desenes de milions d'euros provinents de subvencions, ajudes i convenis amb diferents governs regionals: Castella i Lleó, Extremadura, Cantàbria, Andalusia i, sobretot, Múrcia i el País Valencià, on exerceix el monopoli relacionat en menors subjectes a mesures judicials.

Diagrama té un llarg historial d'incidents greus als seus centres: maltractaments, agressions sexuals, suïcidis, etc. Per posar alguns exemples concrets: el 2001 la Fiscalia de Menors hagué d'obrir una investigació arran de la denúncia d'un dels joves contra el director, dos educadors i dos guardes de seguretat de Diagrama, acusant-los de tractes degradants i humiliants. Aquesta denúncia va provocar el tancament de tres centres de la Comunitat de Madrid i l'organització va perdre la gestió del centre de menors Los Robles. Al setembre de 2004 el jutjat d'instrucció número 2 de Jaén va acordar per segona vegada l'arxiu de la denúncia feta per alguns ex treballadors del centre de menors Las Lagunillas (Jaén) per els tractes degradants de què eren objecte els menors. El maig de 2008 el sindicat UGT va denunciar públicament que mig centenar de menors del centre de reeducació Mariano Ribera de Burjassot havien estat sis mesos tancats sense poder eixir al pati del recinte; com a resposta, la Conselleria de Justícia digué no tindre constància de cap incident. A finals de 2009 Amnistia Internacional denuncià públicament que en alguns centres de menors d'Andalusia, Madrid i Catalunya, gestionats per Diagrama, es violaven sistemàticament els drets bàsics dels joves, i certificava l'existència de suïcidis.

No en són pocs, però encara hi ha més exemples que fan que ens alarmem cada vegada que escoltem com Diagrama s'apropia cada vegada de més recursos relacionats amb el tracte amb menors més enllà dels

centres. Imposen així la seua visió comercial i la seua dinàmica antipedagògica al voltant dels serveis socials, del món del menor i de l'exclusió social. I és que no qualsevol entitat pot donar serveis, ja que estem parlant de serveis relacionats amb persones. Si l'objectiu és acabar amb l'exclusió social i mirar d'evitar la marginació, el sistema que es proposa des de l'Estat i les entitats bancàries o fundacions com Diagrama no se centra en aconseguir-ho, ben al contrari, la seua finalitat màxima és l'obtenció de beneficis.

Conclusions

Fugint totalment de la caritat i del pensament que aquest tipus de pràctiques educatives són per se revolucionàries quant a l'empoderament dels exclosos, és evident que aquestes pràctiques pedagògiques, perquè siguen vertaderament subversives, haurien d'anar acompanyades d'una crítica al sistema i a les institucions. Si bé no es pot fer des d'aquest tipus de centres, sí que es pot donar des d'organitzacions de denúncia com la Colla Xicalla o altes experiències estatals com la Coordinadora pels Centres de Menors a Madrid, i d'ahí el seu paper fonamental.

Però tot i que aquests centres de dia no siguen la panacea, les diferències pedagògiques entre Diagrama i models d'organització com l'Arca, són evidents. En l'actualitat hem de pensar que el model de Diagrama, on defensen l'Amor Tecnificat1 com a base de l'ensenyament, és el que més s'està expandint i això implica que la majoria de xiquets que passen per els centres esmentats es trobaran amb una realitat prou més desoladora del que ja ho podria ser el seu entorn.

Educar tancant? "Tancant no s'educa" és una de les consignes que la Colla Xicalla sempre ha defensat amb el seu discurs. A les presons d'adults està més que demostrat que la privació de llibertat no serveix per a la reinserció de ningú2 i, per tant, a les presons de menors passa el mateix. A més a més, haurem d'afegir ací el component de l'edat, car un xiquet amb 15 anys està en ple desenvolupament emocional i no sap gestionar encara aquests processos com ho pot fer un adult. La privació de llibertat comporta unes conseqüències per als penats que dificulten la seua integració en la societat. El tancament té unes fortes conseqüències psicosocials. Estem parlant, per exemple, de l'existència de l'anomenada síndrome de presonització3 la qual té un quadre conformat per: baixa autoestima, sentiment d'inutilitat, pèrdua de l'autoconcepte, problemes d'identitat, sensació de buit, pèrdua de la capacitat de prendre decisions, ansietat, depressió, etc.
Un altre aspecte és que una persona privada de llibertat viu en un estat permanent d'ansietat, i l'única manera que tenen de tractar-ho és farmacològicament, amb ansiolítics —de certes farmacèutiques— que generen addicció. Acostumen a la persona a solucionar el seu malestar psíquic amb tòxics, i faciliten així l'aparició de conductes addictives.

No obstant, educar a partir de càstigs i sancions funciona, ja que si el teu objectiu és domesticar aquest tipus de població, ho pots aconseguir. Encara que aconsegueixes també anul•lar-los com a persones, no fer-los conscients de la seua situació i molts menys fer-los prendre una consciència reflexiva de les condicions d'existència que estan patint. Cal notar, també, que hi ha molts que no aconsegueixen adaptar-se a eixe model de funcionament on l'estima i l'afecte queden relegats de la relació educativa.

Els resultats d'una pedagogia basada en crear relacions de confiança i seguretat no es poden comptabilitzar com es comptabilitzen un altre tipus de coses, però el treball dels centres de dia ajuda a previndre eixes conseqüències negatives, i és molt més potent que l'educació que proporciona un altre tipus de centres que trenquen les relacions personals i humanes.

Perquè, com podem fer front a la realitat que ens envolta i que tantes vegades ens supera? La marginació social i l'exclusió són elements clau del sistema capitalista en què vivim, el qual s'aprofita de la pobresa de molts per enriquir uns quants. Un clar exemple n'és el dels centres de menors i la forma de gestió basada en un model empresarial, on els xiquets passen a ser xifres per a obtindre beneficis. S'oblida que les persones no són mitjans per a finalitats concretes, sinó finalitats en ells mateixa.

Com a educadores, mestres, professionals de l'educació, voluntaris, etc., haurem de ser conscients de l'entorn i les polítiques educatives a què s'està sotmetent als nostres xiquets i xiquetes, però també a què se'ns està condicionant a nosaltres mateixos. Diagrama, no content amb imposar un model educatiu, ha arribat a tindre tanta força que inclús està envaint el terreny dels drets laborals dels treballadors i treballadores d'aquest sector. No contents amb sotmetre'ls a un model educatiu que genera violència, submissió i frustració en ambdues parts, ara també vol rebaixar els drets laborals i empitjorar la situació del sector, sempre per guanyar més diners.

És per tant clau que la denúncia d'aquests centres estiga sempre present, independentment del marc educatiu en què ens menegem. Però, a més, serà important encoratjar-nos, unir-nos i fer-li front a aquestes noves fundacions, ja que hi ha exemples de xicotetes victòries (com la lluita en Madrid contra la fundació O'Belen) que ens marquen el camí. Els moviments socials no podem restar impassibles contra la vulneració dels drets de la infància, ni de la repressió sistemàtica a què estan sent exposats els menors, sobretot aquells que venen d'entorns d'exclusió social.

1. L'Amor tecnificat és un terme en el que es fa referència a la no vinculació emocional com a educadors amb els xiquets al nostre càrrec. Tindre prohibit tocar-los o abraçar-los, com sabem també fa Intermón Oxfam.
2. Dels individus que se'ls va concedir la llibertat condicional, van reincidir-ne un 20'4% (sobre taxes base del 37'9%) mentre que aquells que varen complir integrament la pena sense cap permis, en règims tancats, sense tercer grau ni llibertat condicional van reincidir en un 53'1%. .Redondo, S. funes, J. Luque, E. (1993) Justicia penal i reincidència. Barcelona: generalitat de catalunya.
3. Fernández, B. (2012).

UNA ULLADA A LA SAFOR: LA LLUITA PER LA DEFENSA DEL TERRITORI I EL CAU DEL LLOP

Introducció

Com en altres números que hem tret al periòdic, sempre hem presentat conflictes territorials en relació amb el desenvolupisme i allò que nosaltres veiem més important: les respostes d'autoorganització que sorgeixen per fer front a aquestos atacs continus. A més, també en la línia del periòdic, intentem acostar-nos a lluites locals per donar-les a conèixer, estendre-les i que tinguen veu. Així mateix, en aquest nou número explicarem –després d'algunes visites a la comarca, una paella per la zona i converses amb les gents d'allí– com s'organitzen a la Safor i quines activitats s'hi estan portant endavant en l'actualitat. Per això presentarem el Cau del Llop, un centre social que dóna vida al poble de Villalonga/Vilallonga, i comentarem els diferents conflictes territorials que hi ha a la zona així com les pràctiques d'oposició del que fou l'Assemblea pel Territori de la Safor.

El Cau del Llop com a espai de confluència cultural i política

El 2005 naix el Cau del Llop, un espai obert constituït com a centre social llogat on promoure la cultura popular a través de l'Associació Cultural Correllops, d'on prové el seu nom. Els correfocs potser han sigut la base que aguanta el Cau, però sempre s'hi han portat a terme tant activitats de caire cultural com polític. Al llarg d'aquests anys han hagut relleus generacionals que han permés que l'espai es mantinga, així com també la dinàmica general esmentada. Els joves aprenen dels majors per conservar aquest espai en el si del poble i de la comarca.

Però, com dèiem, al Cau no només trobem els correfocs; una de les peces clau serà el col·lectiu del Cau que treballa diferents temàtiques. D'una banda, trobem assumptes de caire més polític, com la defensa del territori o la participació activa en la campanya Juntes Sense Por que s'ha estès a les Comarques Centrals, amb la qual s'intenta denunciar la 'llei mordassa'. I d'altra banda, hi ha les relacionades amb els sabers populars, activitats culturals, presentacions, tallers, concerts, intercanvi d'idiomes, etc.

També voldríem assenyalar, per la seua dinamització i participació a la comarca, que a principis del 2014 naix Llobes Col·lectiu Feminista la Safor, una assemblea feminista no mixta que du endavant activitats, tant al Cau com al carrer, i que se centra en mamprendre temes que afecten directament les dones. Amb motiu de la iniciativa Vaga de Totes, han produït un documental intitulat El treball invisible en 10 preguntes –el segon treball creat pel grup Caudiovisuals– que actualment està presentant-se arreu de la comarca i del País Valencià. Mitjançant entrevistes a dones de la Safor de diferents edats i generacions, així com d'estils de vida, aquest vídeo aborda el tema del treball domèstic i de cures que fan les mateixes en la societat. A més a més, ara mateix les Llobes representen el Comitè de la Safor de Vaga de Totes, una iniciativa que es comenta en un altre article del periòdic.

Una de les activitats que més s'estimen és la FAMA: Festes Alternatives a la Mâedéu d'Agost. Com en qualsevol festa alternativa de poble o barri, a Villalonga intenten oferir uns dies d'activitats festives i no tan festives per a tots els públics. Danses populars i cabuts al pregó; el famós triatló pel Serpis, on participa molta gent; els concerts de la vesprada del Punk al Ras; activitats per a la xicalla; partides de raspall al carrer; el Mercat del Trenet; etc. Tot plegat, 10 anys de festa i reivindicació nostrada.

La lluita pel territori i les constants amenaces a la comarca

És cap al mes d'octubre de 2013 quan naix l'Assemblea pel Territori de la Safor, i ho fa a causa de la inquietud de la gent de la zona per la gran quantitat de projectes urbanístics i de destrucció del territori que ataquen els termes de les poblacions de la comarca. En eixos moments es trobaven, per una banda, davant d'un projecte que amenaçava el Racó de Tomba a Marxuquera, on es pretenia fer un macrocomplex esportiu amb camps de golf, de tir amb arc, de futbol, etc., perquè equips del nord d'Europa pogueren entrenar-se quan fera bon temps. Tanmateix, en l'actualitat, afortunadament, està aturat. Per una altra banda, un altre projecte que es pretenia portar endavant era la construcció d'un camp de golf a la Marjal de Gandia, el qual amenaçava d'acabar amb aquest paratge; en aquests moments, però, la intenció és fer-hi un parc aquàtic.

A més a més, encara està en peu el projecte d'urbanització de la platja verge de l'Auir, el qual ha passat per diverses fases. Arturo Torró, l'alcalde de Gandia, qualifică la platja de l'Auir com «la franja urbanitzable més gran i més important del litoral mediterrani espanyol»1. L'alcalde va proposar que mitjançant unes votacions escollirien el projecte que es duria endavant, però ells ja n'havien seleccionat un per baix mà, la qual cosa va dur moltes crítiques. En un primer moment decidiren, a través d'un grup de tècnics de l'Ajuntament, quin era el projecte que més els agradava i el premiaren com al millor, però després concediren el projecte a la proposta més votada pels ciutadans que eixe dia van acudir a l'acte. Unes votacions bastant lamentables2. Les dues opcions escollides, tan oposades entre sí com ho són un gran hotel i un ecocàmping, encara no se sap com es portaran endavant. Sembla que l'alcalde de Gandia pensa que, després del rebombori que es creà arran de les votacions, un ecocàmping anomenat 'Nathuir' crearà més acceptació social, ja que tota urbanització disfressada d'«ecològica» o de «verd» suavitza l'impacte mediambiental de cara al públic. Algunes de les paraules de Torró en la SER: «El millor per a la platja de l'Auir és tindre un hotel i un parc natural»3. No obstant això, la corporació municipal porta un any a xicotetes passes transformant aquesta platja verge per condicionar-la al turisme i a la massificació: passarel·les, xiringuitos, banderes en les que s'oferta com a platja per a gossos, etc.

Per a la gent del Cau del Llop i també per a nosaltres, al cap i a la fi, ecològic o no, en ambdós casos parlem de negocis per als de sempre, inversió al sector terciari, explotació de recursos, aniquilació de flora i fauna autòctona, tot disfressat sota la idea del progrés i el creixement econòmic. Ja que baix el reclam de «crearem feina» s'amaga la tònica general que els empresaris i polítics es plenen les butxaques, mentre el projecte acaba per ser efímer i un fracàs una vegada construït i l'entorn de manera irreversible aniquilat. Com a resistència a aquest projecte caldrà fer referència a l'Assemblea Salvem l'Auir, que han estat treballant el tema amb: manis, xerrades, eixides per conèixer la flora i la fauna de l'Auir, etc; per intentar fer difusió i enfrontar-se a la destrucció d'aquesta platja.

Dins d'aquesta estratègia, d'anar poc a poc remodelant els espais lliures de transaccions econòmiques i de la massificació, trobem també el cas del Parc Sant Pere. Després d'una forta resposta veïnal sembla que Arturo Torró ha maquillat el projecte d'acabar amb un dels pulmons verds de Gandia per construïr cafeteries, talar arbres i aplanar el parc. No obstant, algunes pensem que com a la platja de l'Auir, s'anirà fent poc a poc; que potser és una estratègia mirant cap a les eleccions i que amb el temps el Parc ja no serà l'espai que coneixem, amb l'encant que posseeix.

Per tant, veiem que l'Assemblea pel Territori de la Safor naix amb ganes de fer coses, però sobretot

naix amb la intenció de trencar d'alguna manera amb l'anàlisi que els partits polítics i associacions ecologistes «esquerranes» feien sobre la problemàtica. Naix des de l'anticapitalisme i pretén anar cap a ell, sense intermediaris, de manera autònoma i intentant crear teixit associatiu escapant de les jerarquies i les corcades formes organitzatives.

Per mitjà de diverses ferramentes i accions s'ha fet difusió dels diferents conflictes i de la defensa del territori des de la perspectiva que sostenim4. S'organitzaren dues jornades per la defensa del territori, sempre amb la intenció de posar en comú altres lluites, experiències, errors i encerts, per poder aprendre i aplicar-ho en la mesura d'allò possible a la lluita pel territori de la comarca. Sobretot la intenció fou aprendre de companys d'altres comarques, a més de crear teixit combatiu a nivell intercomarcal. D'aquesta solidaritat sorgirà el lema «dues comarques, una força», ja que també van estar al costat dels companys de la Vall d'Albaida, comarca en què defensen el territori davant la construcció d'una planta de tractament de residus animals a la Pobla del Duc. També han fet vídeos i textos així com una gran manifestació per denunciar tots aquestos projectes.

Però a la fi l'Assemblea es va dissoldre com a tal després d'un any frenètic farcit d'activitats, però açò va deixar pas a iniciatives al marge del Cau que posen en pràctica allò que defensem quan ens oposem a alguna amenaça de destrucció del territori com és l'ocupació i la recuperació de terres abandonades com a conseqüència de la febre dels camps de golf, l'inici en la sobirania alimentària, l'autonomia i el col·lectivisme. Aquestes premisses són en l'actualitat, junt amb la voluntat de continuar eixint al carrer per fer visibles els conflictes, allò pel que apostem.

Per concloure...

Hem vist, doncs, com les comarques són un punt clau de resistència als continus atacs que pateix el nostre País. Ja amb l'Alta Tensió a Ontinyent vam poder comprovar que és mitjançant la creació de xarxa, comunicació, solidaritat, etc., que hem de plantar cara a aquests i tots els conflictes de la nostra vida. A València a hores d'ara es presentava un dels atacs més grans dels últims anys quant a la destrucció de l'Horta: el nou PGOU impulsat des de l'Ajuntament de la ciutat. Que tot i que s'ha aturat pel moment, no el podem perdre de vista cara al futur. Per això totes deuríem clavar la mirada en aquestes experiències per aprendre de les propostes, de les accions, de la confluència, de les sinergies i de les relacions positives que es donen entre el veïnat per fer front a aquests projectes.

1.www.levante-emv.com/especiales/medio-ambiente/2013/02/gandienses-podran-votar-proyecto-les-guste-playa-lahuir-n167_12_3428.html
2.www.eldiario.es/cv/proyecto-plantas-concurso-urbanizar-Gandia_0_258274441.html
3.www.auntirdepedra.com/2012/01/salvem-la-platja-de-lahuir-de-torro.html
4.lasafornoestoca.noblogs.org/

LA QÜESTIÓ NACIONAL DES DE L'ÀMBIT LLIBERTARI AL PAÍS VALENCIÀ

L'actual procés sobiranista, en el qual viu immersa la societat catalana del Principat, ha influït d'alguna manera dins l'entorn llibertari. És per això que des d'alguns sectors anarquistes de València hem cregut oportú aportar alguns apunts al respecte i, de retruc, tractar la relació entre anarquisme i alliberament nacional a casa nostra.

Primerament volem subratllar alguns aspectes teòrics, ja que ens serviran per a explicar per què l'anarquisme no pot deixar de banda l'alliberament dels pobles. Nosaltres diferenciem "nacionalisme" d'"alliberament nacional". El primer terme l'entenem com una ideologia burgesa, que amaga el conflicte de classes i té com a objectiu la integració de tota la societat en el seu projecte d'estat. Segons el tipus d'estat, podem parlar de dos tipus de nacionalisme. D'una banda, l'estatalisme (l'espanyolisme), ideologia que s'aplica en estats plurinacionals (és a dir, on hi ha més d'un grup cultural) amb la intenció d'esborrar la identitat dels diversos col·lectius i consolidar-ne una, l'oficial. De l'altra, l'estatisme (catalanisme burges), ideologia que s'aplica als estats on només hi ha una nació o que busca la creació d'un nou estat "propi" sense qüestionar-se el conflicte permanent entre opressors i oprimits.

Front al nacionalisme, apostem per l'alliberament nacional. En contraposició a la ideologia que intenta amagar el conflicte de classes, nosaltres partim d'aquest conflicte per a entendre l'alliberament nacional. És per això que entenem que l'alliberament dels pobles només serà possible a través de l'abolició dels estats (ja que aquests utilitzen la cultura segons els seus interessos de classe) i de les pràctiques llibertàries (horitzontalitat, autogestió, ajut mutu...). Si el nacionalisme suposa l'oficialització de la cultura, entenem l'alliberament nacional com la recuperació de la cultura popular i comunitària construïda entre totes i tots (ja siga en la llengua, en la manera de treballar la terra, etc.)

Com ja s'ha comentat, el procés ha influït en l'entorn llibertari i s'han fet explícites les diverses posicions del diversos col·lectius respecte al tema. D'una banda, trobem aquells col·lectius que han decidit no participar del procés al·legant que està controlat per la burgesia. De l'altra, col·lectius que sí que han volgut incidir el el procés i han assumit com a pròpia la lluita per l'alliberament nacional. Cal constatar que la majoria d'aquests grups ja apostaven per reivindicar l'autodeterminació dels pobles abans del procés i són més propensos a participar en lluites i/o actes fora del moviment llibertari. Aquest fet, sobretot ara amb el procés sobiranista, ha provocat que aquests col·lectius hagen vist accentuades les seues contradiccions ideològiques (un exemple és el posicionament d'aquests grups pel que fa a la consulta). Des del nostre punt de vista, entenem que tot i caure en algunes contradiccions, cal participar en certa manera del projecte i generar consciència llibertària. És evident que l'ADN transversal del moviment fa que molts dels nostres companys no s'acaben de sentir a gust, però cal treballar perquè el nostre discurs interpel·le en la societat. No podem, una vegada més, tancar-nos al nostre gueto i fer la política per a nosaltres mateixos pel fet de no voler caure en contradiccions.

A casa nostra la situació és molt diferent respecte al Principat. El fet que la identitat valenciana (o catalana, per extensió) no s'haja assumit per la gran majoria de la societat afecta també als Moviments Socials. Des del l'anarquisme, les organitzacions tradicionals segueixen sense assumir l'alliberament nacional i, de retruc, afavoreixen l'espanyolisme més ranci (adoptant el mateix marc territorial de referència i la mateixa llengua). Altres col·lectius, de caràcter més autònom, han començat a utilitzar el català amb normalitat (trencant el vell discurs: "el catalán es una lengua burguesa"). Tot i això, hi ha molta feina per fer. Cal començar a assumir la lluita per la llengua com una lluita més des del món llibertari i deixar de considerar-la com una pràctica pròpia del "progrés" de Compromís, Escola Valenciana i companyia. Si aquests col·lectius tenen l'hegemonia d'aquesta lluita és, en gran part, perquè des de l'esquerra radical (tret de l'Esquerra Independentista) no ha hagut cap interés em assumir-la com a pròpia.

Com ja s'ha dit, en la societat valenciana no hi ha un sentiment d'identitat pròpia. El sentiment valencià majoritari no va més enllà del folklore i de la subordinació a la cultura oficial, l'espanyola, tant per part de les elits com per part del poble. Políticament parlant, la dreta (com les elits) està completament integrada al projecte espanyol. D'altra banda, l'esquerra (tret dels independentistes): comunistes, anarquistes, etc., no van més enllà de la reproducció del marc territorial actual i, de vegades, també assumeixen la llengua oficial. El panorama no és gens encoratjador. Tot i això, el fet que la dreta valenciana no haja oficialitzat una identitat pròpia valenciana (com sí que ho fa la burgesia catalana), deixa espai a construir una identitat pròpia, des de l'esquerra i des de la base.

Conclusions

En aquest sentit i fixant-nos sobretot en el cas valencià, es fa més que necessari que els col·lectius autònoms i llibertaris prenguen part d'aquesta realitat i que no seguisquen fora del conflicte identitari i cultural. És ben cert que en els últims anys aquesta realitat ha estat canviat i que és cada vegada una realitat més propera el tractament d'aquesta temàtica, un tema cada dia menys tabú, on la llengua vehicular comença a ser el valencià i la relació entre col·lectius llibertaris i col·lectius vinculats a l'esquerra independentista comença a proliferar.

Tractar el tema cultural de manera transversal i traient a la llum les nostres opinions respecte al conflicte identitari, estem construint cohesió entre col·lectius diferents i fent camí a l'hora de treballar aquestos temes en el futur de forma conjunta, tot i que siga amb diferents punts de vista. Aquesta cohesió i començar a tindre aquest conflicte com a algo important és el que ens ajudarà a estar preparades i tindre un discurs davant d'atacs a la nostra cultura com la dels últims mesos per part del govern valencià amb la nova «llei de senyes d'identitat»1 en la que entitats de caire conservador i blaveristes prenen el control, deixant fora inclús a l'AVL, per a la revisió de les subvencions públiques que atenten contra les seues senyes d'idendtitat.

Creiem doncs que aquest tipus d'atacs, així com el decret de plurilingüísme en l'àmbit de l'educació, que suposa un atac directe i amb conseqüències greus a llarg plaç respecte a l'aprenentatge de la nostra llengua en les noves generacions, no podem restar impassibles i que s'han de denunciar també des dels nostres àmbits.

ESPAIS ANTIAUTORITARIS

- Ateneu Llibertari del Cabanyal
C/Barraca nº57
facebook.com/AteneuLlibertaridelCabanyal

- Iniciativa Dhàlia
C/Camí Vell de Xirivella nº23 (Mislata)
Obert dimecres, dijous i divendres a partir de les 19h

- Ateneu Llibertari Al Margen (BAAM)
C/Palma nº3
Obert dimarts a partir de les 18h
http://ateneoalmargen.org

- CSB Terra
C/Baró de San Petrillo, 9
facebook.com/TerraCentreSocialBar

- CSO El Nido
C/Carreres Puchlalt nº7

- CSOA La Fusteria
C/José Benlliure nº22
http://kalafusteria2.wordpress.com/

- CSO L'horta
Al final del C/ Diógenes López Mecho
http://horta.noblogs.org/

- CSA Pangea
C/Pintor Cortina, 29
http://csapangea.wordpress.com/

- Cau del Llop (Vila Llonga, La Safor)
C/ L'estació, 16
facebook.com/CaudelLlop

- Casal Popular de Castelló
C/ d'Amunt, 167
https://casalpopularcs.org/wordpress/

- Greixers
Castelló de Rugat (Vall d'Albaida)
facebook.com/GreixersCastellódeRugat

- Ateneu L'estació (Vall d'Albaida)
C/ San Josep, 7
http://ateneulestacio.blogspot.com.es/

- Ateneu de Betera (Camp de Túria)
Pl/ del Mercat, 5
facebook.com/AteneudeBetera

- CSA La Enredadera (Port de Sagunt)
C/ Alfambra, 4
Obert de dilluns a divendres de 17 a 21h

PRESENTACIÓ I AGRAÏMENTS

Aquesta publicació que tens entre mans naix de la iniciativa d'un grup de persones per reflexionar i difondre anàlisis sobre la situació actual, tant política, social com econòmica. Els mitjans de comunicació de masses tracten de manipular la visió que tinga la població sobre els fenòmens que actualment assolen els nostres carrers, les nostres vides i les nostres lluites, pel que veiem necessari que apareguen altres visions que contrarresten el discurs hegemònic que ens transmeteixen, i generar-ne un que tracte de superar aquesta situació, transformant radicalment el sistema socioeconòmic actual.

Les nostres vides s'estan veient precaritzades i mercantilitzades com a conseqüència d'una sèrie d'agressions que responen a la lògica natural del capitalisme i que estan sent perpetuades per part de l'Estat. Davant d'aquesta situació és necessari impulsar iniciatives d'autogestió assembleària i mitjans de contrainformació que recolzen les nostres lluites. Ara o Mai apareix en aquesta línia i amb aquestos objectius.

Perquè puga ser el més accessible possible per a tot el món aquesta és una publicació gratuïta, però no rebem cap subvenció, així que les despeses de la impressió les fem front gràcies a l'organització d'activitats i la solidaritat de moltes persones.

L'edició i maquetació han estat fetes mitjançant software lliure. Trobaràs en els textos una utilització del gènere femení; sabem que les desigualtats de gènere no es superen sols parlant en femení, però sí que les evidència. I per últim donar les gràcies a totes aquelles que ens han ajudat en els textos, sobretot en la seua correcció. I i és que moltes idees de les que trobareu durant la publicació són fruit de debats col·lectius, perquè pensem que d'aquest intercanvi d'experiències mutes es poden traure visions comuns a partir de les quals treballar conjuntament. Per tot açò animem a que s'editen més publicacions amb altres visions per tal de poder compartir-les amb la resta, de forma que enfortim els nostres discursos i les nostres pràctiques.

Vinyeta còmica sobre el procés de gentrificació. Des de "Deslunados".

Autoorganitzat i lluita, perquè ningú ens representa!